

ניסים כץ

ילדה גדולה

עמיחי שלו. ילדה גדולה.

ידיעות ספרים. 2012.

253 עמ'.

ע

מיחי שלו הוא סופר יוצא-דופן וחשוב בנוף הספרות הישראלית העכשווית. כתיבתו של עמיחי יוצאת-דופן משני היבטים: ההיבט הראשון – סגנון הכתיבה. סגנון כתיבתו של עמיחי הוא פופי, קצבי ומרהיב, המותאם באופן מוצפן להלכי הרוח הפוסט-מודרניים בתרבות הישראלית. השפה שלו טבעית, קולחת ורוויה מטאפורות מדויקות וצבעוניות. הוא מתמחה כל-כך בכתיבה הזאת עד כי אדם שקרא מכבר ספר שלו יזהה מיד שמדובר בעמיחי וזהו הישג מדהים לכשעצמו – פיתוח סגנון ייחודי. מעבר לכך, כתיבתו הפופית טובה כל-כך עד שאתה לא רוצה שהספר ייגמר ובלי משים מרגע שנטלת את הספר לידך אתה נהנה מחוויה ספרותית מרגשת ומענגת. ההיבט השני הוא החומרים שבהם עוסק הסופר. עמיחי שלו עוסק בספריו ב"אחרים" של החברה הישראלית. אין מדובר ב"אחרים" במובן הסוציולוגי של המילה, המזוהים עם עדה, מעמד או השכלה, אותם "אחרים" המופיעים תדיר באמצעי התקשורת ובתרבות הממסדיים

שאנו מכירים (כמו מזרחים, ערבים, הומואים וכו'), אלא באחרים שאין להם ייצוג פוליטי מובהק. אלו אחרים מדרגה יותר יסודית ויותר קשה – האחרים השקופים. הם שקופים משום שהם נמצאים בכל מקום גם בקרב האחרים הממסדיים, אך את השקופים האלה אף אחד לא סופר כי אין להם ייצוג פוליטי. במובן הזה ניתן לטעון שכאשר ספר מסוים עוסק באחרים הממסדיים הוא מנהל מאבק כוחות בשיקוף של תרבות מול פוליטיקה. האחרים השקופים שקופים עד כדי כך שהנוכחות שלהם מעצם היותה אוניברסלית, קיימת ונוכחת בכל פינה חברתית חבויה. הם שקופים כי הם אוניברסליים ולא מוגדרים כמיעוט סוציולוגי.

ולכן עמיחי הוא סופר חשוב. הוא עוסק בחומרים שכמעט אף סופר אחר לא עוסק בהם, ונדיר לראות ייצוג של האחרים השקופים הללו בספרות. בהמשך לספרו הקודם הנפשיים, שעסק בפגועי נפש, בילדה גדולה עוסק עמיחי בבעלי משקל עודף. הסיפור מספר על גיבורה בשם רויטל (המכונה "רוּלָה") צעירה בעלת משקל עודף עם הערכה עצמית נמוכה מאוד, שלא גויסה לצבא, לא מוצאת עבודה ראויה והדבר היחיד שמחזק אותה הוא ריגושים של אוכל והרצון המתמשך לרזות – רצון שהוא חיצוני לגוף שלה והחברה כופה אותו עליה. הקונפליקט בין הרצון לרזות לאכילת היתר שלה מביא אותה לשנאה עצמית יוקדת ולחיפוש נואש אחר אהבה, זוגיות וסקס מזדמן, אך אלה ממאנים להגיע. הנחמה היחידה היא האוכל וסתימת הרעב שמנקר לה בקיבה כל הזמן.

יום אחד מחליטה רויטל לנצח את הדיכאון והיא אוספת את חברתה אביבית, חברתה האמיתית היחידה, ושתיהן טסות ללונדון כדי לברוח מהמדינה שהיא כל-כך שונאת ומהחברה שמתעבת אותה. מרגע

הנחיתה בלונדון הסיפור מקבל תפנית עלילתית של יצרים חבויים, בילויים ליליים, סמים ובחורים אלימים. אחר-כך הן בורחות לאמסטרדם בירת החופש הנצחית ודרך כל הסיפור הזה מתוארת נפש מסוכסכת המנהלת דיאלוגים רעים בינה לבין עצמה לבין החברה, נפש שברירית והרסנית של דמות שוליים, שהחברה גרמה לה הדרה פנימית גדולה. עמיחי שלו השכיל לתאר בצורה כל-כך ריאליסטית את הדיאלוג הפנימי והחיצוני של הדמויות עד כי נדמה שהיכולת להתחבר באמת לדמות שוליים ולדבר מגרונה היא יכולת מיסטית שקיימת רק אצל עמיחי. ■

יסמין אבן

רוח הדבשה

רוח הדבשה נסתרת
במבואות נדחים

ירקני עד

חולבת שרף כתם מבין

שפולי הגזעים

אינני רוצה למצא את היער

לא את מפתנה של הרוח

איני רוצה לדעת את פניה

לבל תתגלה אגדה במערמיה

רפאי אמונה שאיננה

לבל יתפורר היפי הבודד.

העומד בזכרונך